

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1910. szeptember 4.

201 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Felölts szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 12 kor.
Félévre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.
Egy óra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 8 fillér.
Hivatalos hírdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Életpályák.

(H) Az iskolai év kezdete majdnem olyan fontos mozzanat sok család életében, mint a polgári évszámítás új esztendeje. Nem csekély anyagi gonddal is jár a beírás, az iskolapénz, a drága könyvek, a sok fűzet és rajzszem-termekek pénzt nyelt el, de nemcsak anyagi gondok bántják ilyenkor a szülőket, hanem az a súlyos probléma is, hogy milyen pályára szánják gyermekeiket.

Ez a magyarázata annak a jelenségnek, hogy évről-évre nagyobb lesz a torlódás a gimnáziumokba. Ez az iskola egy időre fel-függeszti a pályaválasztás kérdését, mert ebből az iskolából jóformán minden pálya nyitva áll a tanuló előtt.

De a gimnáziumba adott fiut azután a szülő minden áron végig akarja vinni mind a nyolc osztályon és ebből már fonák helyzet következik. Az iskola, mely csupán az egyetemi tanulmányok előkészítésére való, kénytelen a kisebb minősítésű tisztviselői pályák számára is előkészíteni az ifjúságot és ebből a szempontból éri gyakorta a vád, hogy kevés benne a gyakorlati irányzat.

Nincsen abban semmi csodálni való, ha a szülők gyermekeiket főképen gimnáziumokba adják manap és minálunk, ahol a tisztviselői pálya nyújtja az egyetlen biztos megélhetést azok számára, akik nem rendelkeznek megfelelő kezdő tőkével valamely gyakorlati vállalkozáshoz.

„A Tengerpart“ tárcája.

Turáni virtus.

Írta: Zoltán Vilmos.

A likócsi homokpuszta tarka fűszőnyegére forrón tűzött le a juniusi nap. A katonai lövölde előtt egy akácfa árnyékában néhány baka heverészett s jókedvűen csapkodta a piszkos kártyákat. Az egyik relativ magas — lehetett vagy öt méter — homokbucka oldalán izzadva kapaszkodott felfelé dr. Gyömbér Dezső tanár, a fiatal botanikus, aki a maga nagy feladatává tette a viúék flórájának megírását.

Ott is figyelt oldalán a zöld bádogszelence, melyből füvek és virágok kandikáltak ki. Ez a bádogszelence éppen nem járult hozzá a fiatal tanár külső megjelenése méltóságának emeléséhez. Amugy is vékony, fakó szökecsében kissé értetlen legény volt s a szelence nélkül iskolamesternek, vagy legalább preparandistának nézhetne volna valaki; a zöld dobozzal nyakában azonban szakasztott olyan volt, mint egy most felszabadult kertészlegény.

Dr. Gyömbér Dezső éppen a Kerner von Marilaun-féle elméleten öprengött, azon, amely szerint a távol kelet egyes vidékeinek egész növényvilága egyszerre csak feikerekedik, megindul s vándorol, vándorol a messze nyugat felé. Ime a Kis Magyar Alföld e homokpusztáinak flórája is csaknem teljesen azonos a

A gazdasági életünkben sajnos érezhető pénzhány ennek a jelenségnek főoka.

Ezzel jár együtt az a felfogás is, hogy kis tőkével serki sem akar vállalkozásba kezdeni, mert ennek a jövedelme kezdetben csak igen szűkös megélhetést nyújt és gyakran nélkülözésre is kényszerít.

Kisebbségi tőkék, kisebb egzisztenciák társulása igen nehezen létesül, mert hiányzik gazdasági életünkben az egymás iránt való bizalom is. Hogy ez a bizalmatlanság némileg jogos alappal bír, azt a csődjelentésekből láthatjuk. A magyar és osztrák birodalom területén bejelentett csődöknek aránytalanul nagy száma esik Magyarországra, ami sok tőkétlen vállalkozást és sok kétes egzisztenciának kísérletét jeleníti meg.

Ebből az okból nem csodálhatjuk, ha a szülők az anyagi krízisekkel nem járó tisztviselői pályára szánják fiukat, akik a pénzzel való bánásban sem kapnak hazulról mindig valami jó utbaigazítást.

A most közzétett levő iskolai év sem hoz majd ezekben a viszonyokban gyökeresebb változást. Lesz panasz majd a túlterhelés ellen azok részéről, akik nem gondolják meg, hogy a középiskola csak kénytelenségből szállítja osztályról-osztályra azokat a gyenge elemeket, akik nem odavalók és a munkát ott annyira nem bírják, hogy leszállítsák az egész osztály színvonalát. Lesz panasz főleg a gimnáziumok gyakorlati irányára ellen azok részéről, akik nem értik hogy mi ennek az iskolának a fel-

dél rosz pusztá növényvilágával. Ugyanazok az arványa-hajmerek, tarkiiva az Astragalusok kék és sárga virágaival, ugyanazok a Festucapázsitok, a belőle kiemelkedő biborpiros-fejű Jurinea mollissima s mindazokkal a jellemző növényfajokkal, melyeket Kerner a délorsz. rszági síkságból felsorol. Sőt a táj külső képe is azonos: ugyanaz a végtelen síkság csak alacsony, akacfaigetekkel borított homokdombokkal megszakítva, ugyanazok a szetszórt, gémeskutas tanyák s északon a Don — akarom mondani a Kis-Duna fehéren csillogó, kanyargó sáva. És hogy a csatolás még tökéletesebb legyen, dr. Gyömbér Dezső öt alig száz lépésnyire göröcsös botjára tamaskodva, magas bárányszüvegben mint valami szemlélődő kirgiz törzsfőnök ott állt mozdulatlanul a likócsi tehénpásztor.

Ez az alak egyszerre nagyon érdekelni kezdte dr. Gyömbér Dezsőt. Jobban, mint a virágai. Mint hamisítatlan fővárosi fiú, aki egész véletlenül cseppent a vidéki városba, nem ismerte a népet, de Ady Endre egy verse nyomán annyira turáni-nak érezte önmagát, hogy elenélíhatatlan vágy fogta el beszédben elegendni a magyar ugar ez alakjával, melynek becsületes és eredeti eszejárásáról népies novellákban annyit olvasott.

Megőrtötte tehát izzadt homlokát s a lankán lefelé lassan megindult a pásztor felé, aki egykedvűen pöfelve nézte a távoli templomtorony gombját s dehogy árulta volna el egyetlen szemhunyoritással, hogy a közeledő lépteiket hall. Mellette heverésző komondora már

adata és hogy a mai viszonyok között milyen kényszerhelyzetbe jutott. Lesz panasz az iskolákönvek és iskolaszerek drágasága ellen és ebben már lesz igazság is, mert itt igazán helye volna a nagyobb takarékoságnak.

A szülők nagyrésze pedig ezentúl is csak azért adja majd fiát az iskolába, hogy azt a bizonyítványt megszerezze, melynek alapján majd valami hivatalban valamilyen egzisztenciát szerezhet a számára hosszas utánjárással, esetleg egy kis protekcióval.

A gyakorlati pályák pedig továbbra is parlagon maradnak és csak néhány merészebb vállalkozó csap át reája feltörni az ugart. Ha lesz benne elég kitartás, boldogulni is fog, esetleg nélkülözések árán. Ha azonban nem bírja a harcot ezen a bizonytalan talajon későn és megtörve fog nyugalmat keresni valami kis hivatalban.

Még nehezebb probléma előtt állanak azok a szülők, akiknem nem fiuknak, hanem leányoknak életpályáját kell biztosítani. A társadalom ebben az irányban megmozdult ugyan és gyűlések, tanácsok bőven esnek a leányok kenyérkeresete érdekében, de még mindig nehéz gond az, hogy mire nevelje a vagyontalan középosztálybeli ember a leányát.

A tanítónői oklevél e pálya túlszűfolt-sága miatt már régen nem nyújt biztos kenyeret. A posta és vasut elorsvasztó, túlságosan nehéz szolgálat. A magántisztviselői állások igen sok esetben éppen olyan bizonytalan, mint keserves kenyeret nyújtanak. A jobban

sokkal figyelmesebb volt, mert Gyömbér közeledtére felütötte bozontos, rut fejét, melyből világos, okos tekintetű szempár ragyogott elő s bosszusan vakkantott kettőt-hármat.

— Csiba te, beste állatja! — szól a pásztor anélkül hogy megfordult volna, mire a komondor elhallgatott.

Dr. Gyömbér Dezső most már egészen közel volt a pásztorhoz, de ennek ünnepies mozdulatlanságát látva, egészen elfogódott. Összeszedte mégis a bátorságát s megszólította a hallgatag embert, szóról-szóra úgy, ahogy a novellákban olvasta:

— Adjon Isten jó napot, bátyám!
— Adjon Isten, ifjú — szól a pásztor és lassan megfordult, miközben göröcsös botja végével megbökte süvege szélét.

Rut, felszemű vén ember volt s ősz rövidre nyírt tuskés bajusza alól rövidszáru piros cseréppipa lógott ki, melyet akkor se vett ki, mikor beszélt. A vállán szűr lógott, de szörmés belésével kifelé fordítva. Jó hűvösen tart az ilyenkor nyáron.

— Hát csak jó dolga van itt bátyám: — szól a tanár, hogy szóra nógassa az öreget.

— Vóna hely, ahun jobb vóna — szól ez.

— Ugyan hol?
— Hát a börtönben vagy a pincében.
— Hm! — csodálkozott Gyömbér. — Aztán miért?

jövedelmező kereskedő pálya iránt pedig nem érthető ellenszenv mutatkozik.

Érthető tehát a kezdődő iskolai év előtt a szülők gondolja. De azért egyet megtehetnek és ha ezt megteszik, többet tesznek vele, mintha gyermekeik számára a bizonyítvány megszerzésére töreksenek. Neveljenek gyermekükbe erős erkölcsi érzést, erőt a munkára, erőt a lemondáshoz, akkor bármiféle pályán megállják a helyüket és áldani fogják emléküket, hogyha már nem lesznek.

A horvát választások előtt.

— A bán választási kilátásai. —

Tomasics bán a horvát választásoknál ugyanazt a taktikát követi a horvát koalíció pártjaival szemben, mint aminőt annakidején a magyar kormány követett az elmúlt választásokon a magyar koalíció pártjaival szemben, Tomasics bán éppen úgy kacérokodik a horvát koalíció egyes pártjaival, mint annakidején Lnkács László a Justh-párttal, de lelkében éppen úgy nem él az az őszinte vágy, hogy a horvát koalíció pártjainak bármelyikével is kormányozzon, mint ahogy Lukács Lászlóban sohasem volt meg a komoly szándék, hogy Justhékkel együtt alakítson kormányt. Tomasics bán bedobta a Páris almáját a horvát pártok közé azzal a hangzatos nyilatkozattal, hogy azzal a párttal fog kormányozni, aki ezt az almát magához ragadja. Szóval ez a párt csak egy lehet és épp azért a pártok egyesülésére töreksenek.

A horvát pártok tanácskoznak is már hetek óta, hogy mikép is egyezzenek meg a hatalmat jelképező Páris-almán, de megállapodásra jutni mindeztideig nem tudtak. És ez világos is, mert mindenik párt egyedül szeretne a hatalom birtokosa lenni a hatalomnak.

E tanácskozásokon óriási agymunkát fejtenek ki a horvát pártok, hogy ellentétes politikai felfogásaikat áthidalják. Minden igyekeztük ugyszólván csak erre irányul. Idejük sincs másra, mint a tanácskozásokra. A kerületeket elhanyagolják, a választópolgárokat nem szervezik abban a biztos tudatban, hogy a koalíciós pártoknak egy párttá történt összeolvadása után ugyanis a bánal együtt fognak ha-

— Hát mer mind a kettőben hüvösebb van.

Dr. Gyömbér Dezső arca felderült. A szittyá-turáni természetes észjárásról szóló hiedelem tehát csakugyan nem mese! Ime milyen talpraesett választ tud adni a nép egyszerű fia!

— Aztán hogy hívják magát bácsi? — kérdezte.

— Engem? — szolt az öreg s hegyeset köpött a kutya felé, úgy hogy ez ijedten félrekapta a fejét — hát Borvendég Gergelynek.

— Ejnye, de szép neve van!

— Hm. Van annak, aki el nem issza... Ilonka, beste lélek! Mit keressz te a kukoricásba? Na megállj! Nesze!

Evvel megforgatta kétszer a feje körül a füttykóst s ez nyilegyenesen már repült is egy szép tarka tehén felé, mely a csordától eltávolodva, a kukoricás szélén állt s jóízűen falatozott az édes tengerilevélből. A sulyos bot éppen lágycán érte az állatot, mely riadtan meghorkant s eszeveszetten szaladt vissza a csordához.

— Bodri, na!

Az öreg negatására a komondor odarohant a bothoz s azt szájában visszahozta gazdájának.

— Az urfi, ugy-e diák? — fordult most Gyömbérhez hirtelen kérdéssel a pásztor.

Dr. Gyömbér Dezső érezte, hogy arcát pirosra önti el.

— Nem — szolt kissé zavarodottan. —

ladni és így a kerületekben erőfeszítéseket tenniük nem kell.

De nem veszik észre, hogy, mialatt ők tanácskoznak, mily biztossággal és körültekintéssel szervezi a maga emberei számára Tomasics bán az egyes kerületeket és mily tervszerűen készíti elő a talajt arra, hogy a koalíciós pártokat a döntő pillanatban — esetleges fuziójuk dacára — visszautasíthassa és által a választási harc felvételére kényszerítse. És így fog szembe kerülni egymással a bánnak titokban alakított és kitűnően szervezett egységes pártja, az egymással veszekedő, a késelemért egymást okoló, bár egy párttá tömörült koalíciós pártokkal.

A győzelem nem lehet kétséges. A bán győzni fog és a koalíciós pártok emberei közül azoknak fog jutni a mandátumot, akiknek akar s akik feltételek nélkül az ő pártjához csatlakoznak.

Nünk magyaroknak azonban nem sok okunk lesz a bán választási győzelmének örülni. Hiszen köztudomásu, hogy ennek a győzelmének az árát mi fogjuk megfizetni. Ez eddig nem lesz csekélyebb, mint a magyar-horvát kiegyezés revíziója. Vagyis, hogy horvát testvéreink még többet akarnak felírni a mi kárunkra arra a fehér lapra, amit Deák Ferenc nekik 1868-ban adott.

Az új horvát alakulás tehát ismételtelen nem jelent magyarbarát politikát Horvátországban. Sőt ebből a nézőpontból szemlélve a helyzetet, azt kell látnunk, hogy soha még egyetlen bán sem tartotta Horvátországban a magyarság elleni gyűlöletet annyira ébren, mint éppen Tomasich. És a bánnak ezt a tulajdonágát tudják és becsülik is Horvátországban. Sőt a horvát pártok huzamos tanácskozása is erre vezethető vissza.

Köztudomásu ugyanis, hogy Tomasics bán arra az esetre, ha nem sikerülne neki egységes kormányzópartot alakítania, kilátásba helyezte lemondását. A horvát közvélemény pedig nagyon jól tudja, hogy bárkít neveznének iski Tomasics helyére, az mind kevesebb erélyt fejtené ki Magyarországgal szemben és inkább magyarbarát politikát üzne, mint Tomasics. A koalíciós pártoknak tehát a horvát közvéleménynek ezzel a meg nem ingatható hitével kellett számolniuk, mert ily körülmé-

— Hát csak azért — szolt az öreg — mer a gazdámnak, a Barca tekintetes urnak a fia is diák, aztán annak is van ilyen pikszise, amibe mindenféle giz-gaszt hord haza.

— Barca? Barca Pál? Hiszen ez a tanítványom!

— Hát az urfi iskolamester?

— Nem. Több vagyok. Tanár.

— Már értem. Az uri gyerekek iskolamestere.

A kanyargó uton egy parasztmenyecske közeledett bokorugró, rikitóan vörös szoknyában. Fején nagy kosarat vitte tele sötétpiros, ropogó cseresznyével. A csordában a bika nyugtalanodni kezdett.

— Irmuska lelkem — kiáltott rá Borvendég Gergely — hát nem megmondtam a multkor, hogy kerüld el a csordát, vagy pedig végy magadra más pendolyt? Most majd felöklel a bika.

— Jaj, Gergely bácsi, hát tartsa vissza! — rimánkodott ijedten a fehérszínű.

A bika, gyönyörű, vastagnyaku, tarka simenthali állat, melynek szavrán a napfényben vakítóan ragyogott a két ércgomb, első lábával csak úgy turta a homokot és rohamra készült.

— Viola, te! — Beste állatja! Nem mardsz ott mindjárt! — ordított a pásztor s botja gyönyörű ivben, sivitva odarepült a fejedelmi állat két szarva közé, hatalmasan megkoppantva kemény homlokát. Az állat visszahökken s bambán nézte a földrehullt füttykóst. Bodri lóhalálban visszahozta a sulyos botot a bika véré tőmögébe kőszült az

nyek közt a bán elbuktatni annyi lett volna, mint nyíltan szembehelyezkedni a közvéleményvel, amire egy politikai párt sem vállalkozhatik.

A horvát pártok tehát abba a helyzetbe kerültek, hogy csak a bán útján férkőzhetnek hozzá a horvát közvélemény szimpatáájához, a mely most osztatlanul Tomasichot övezi körül. Ennek birtokában tehát a bán azt teszi a horvát pártokkal, ami neki tetszik, mert a választásoknál — és itt éppen ezekről van szó — csak az a fél kerülhet ki győztesen, amelyik a közvélemény bizalmára támaszkodhatik.

— A horvát helyzet. Zágrábból jelentik: A Starcevic Mile dr. vezetése alatt álló disszidens frakció bizalmi férfiai gyűlést tartottak tegnap, amelyen Zagorác volt képviselő referátuma után elhatározták, hogy a párt minden más párttal való együttműködés nélkül önállóan megy a választási küzdelembe. Az ezután kiküldött választási bizottság huszonnégy kerületben állított jelöltet, husz másik kerületben pedig az illető kerületek bizalmi férfiival való tanácskozás után állítanak jelöltet. — Ujvidékről jelentik: A szerb radikális párt szeptember nyolcadikán Ujvidéken értekezletet tart, amelyen megteszik az előkészületeket a horvátországi választásokra. A párt sok helyütt állit jelöltet és mostani értekezletéből kiáltványt bocsát ki a néphez, hogy támogassa jelöltjeit.

UJDONSÁGOK.

— Vio Ferenc újabb polgármesterjelöltsége. Egyik reggeli lapársunk azt az érdekes hírt közli, hogy a városi körökben felmerült Vio Ferenc dr. lemondott podeszta újból való megválasztásának az eszméje. A híradás szerint ezzel a gondolattal most már nemcsak a városházán, hanem a polgárság körében is foglalkoznak. Hangsúlyozzák, hogy a hosszú idő óta üresedésben levő polgármesteri állás betöltéséről végre is gondoskodni kell, mert a podeszta-válságot a város érdekei s az adminisztráció sínylik meg. Mi is úgy értesülünk, hogy Vio dr.-nak újabb megválasztása osztatlan tetszéssel találkozni, utalnunk kell azonban Vio dr.-nak lemondása előtt tett kijelentésére. Vio dr. ugyanis illetékes helyeken

szony ellen, aki sikoltozva futott az ország-uton. Ekkor újra repült a bot s szakasztott ott találta az állatot, ahol az előbb. A bika felhorkolt a hatalmas koppanásra, aztán kedvét vesztve, ellenkező irányban elballagott.

Dr. Gyömbér csodálkozva nézett az öregre.

— Hol tanult meg ilyen pompásan dobni, bátyám? — kérdezte.

— Hm! — szolt némi göggel az öreg — hisz a mesterségem. Azt talán csak értem A Borvendégek mind jó dobók. Az apám kétszáz lépésről ledobta az almát az ágról. A fiam is érti a mesterségét. Valamit csak én is konyitok hozzá. Eltrafáljam azt? — S botjával előre mutatott.

Előttünk kétszáz lépésnyire gyönyörű, mintegy embermagasságu ökörfarkkóró virágzott. Verbasum thlapsi, mint dr. Gyömbér nyomban konstataálta. A közepen biborvöröspöttyü sárga virágok világ tan látszóttak a napfényben. Az öreg megszun otta botját, a szép kóró derékban kettétört s Bodri hangos csaholással rohant a bot után.

A puszta felől egy tizenkét-tizenégyéves suhanc közeledett, fején báranybőrsüveggel, oldalán tarisznyával, szájában kialudt pipával, kezében hatalmas füttykóssal.

— Hova mégy, Jancsi? — kiáltott rá az öreg, aztán magyarul Gyömbérhez fordult:

— A fiam.

— Györbe vasszögért — volt a fiu vá-

— **Megindult a romániai husimport.** Tegnap nyitlak meg a monarkia határain lévő vámsorompók a romániai szerződésben ez évre kontingentált husimport számára. Az év hátralévő négy hónapjában tudvalevőleg 4000 szarvasmarhát, 20.000 sertést és 33.000 juhot lehet levágot állapotban a közös vámterületre behozni. Tekintve, hogy ez a husmennyiség valami 22 város között lesz felosztva, az egész romániai import nem sokat segít az általános husinségen és drágaságon. Még akkor sem, ha ezt az egész kontingentált husmennyiséget sikerülne a határon átszállítani. De egyelőre még sok nehézsége van a romániai husimportnak. Először is nincs megfelelő mennyiségben olyan hizóállatok, amelynek minősége az itteni fogyasztás szükségleteinek megfelelne. Azután hiányoznak a hűtőkocsik, melyek híján a megromlás veszélye nélkül igen bajos a levágot állatok vasuti szállítása. Emellett a szerződésben előírt határvágóhidak közül csupán a Turn-severini van készen, de a nagy husexport céljaira még ez sincs kellőleg berendezve. El fog még tartani legalább félévig, amíg a romániai husszállítások a szerződésben kontemplált méretekben megindulhatnak. A húsárakra vonatkozó kilátások továbbra is kedvezőlenek.

— **Az üzletek téli órarendje.** Október elsején életbelép az üzletek téli órarendje. Eszerint az üzleteket reggel fél nyolckor nyitják ki és este fél nyolckor csukják be.

— **Sikkasztó postaalkalmazott.** Holnapután hétfőn lesz a törvényszéki tárgyalás Corbella Antal harminckét éves fiúmei illetőségű pénzeslevélhordó ellen, akit többrendbeli, összesen hatezer koronás összeg elikkasztásával vádolnak.

A vádirat adatai szerint Corbella a múlt év november 20-án az 5518 (230) számú postautalvánnyal 618.40 koronát, október 25-én a 174,252 és 174,253 számú utalványokkal 490.20 és 122.55 koronát, december 7-én és 10-én négy másik postautalvánnyal utalványokként 1000—1000 koronát kapott kézbesítésre. Corbella a helyett, hogy az összeget a címzeteknek kézbesítette volna az 5518 (230) számú utalványon Buzsáki János, a 174,252 és 174,253 számú utalványokon Zuzulich Mária, a többi négyen pedig Spraitz Tamás aláírását meghamisította. Az első összeget az idei január 8-án jött reklamátiás folytán visszaadta, ellenben elikkasztotta a 490.20 és 122.55 koronás Zuzulichné címére küldött összegeket, végül a Spraitz Tamás címére érkezett összesen négyezer koronából ezer koronát eltitajdonított. Corbella ugyanis nem kézbesítette december 7-én az ezer koronát, hanem 11-én négyezer korona helyett háromezret adott át.

A vádlott tagadja a terhére rótt bűncselekményt, de a körülmények bűnössége mellett bizonyítanak.

— **A Déli-vasut abbaziai ingatlanai.** A Déli vasut abbaziai ingatlanait július elseje óta már a Magyar bank és kereskedelmi rt. vezetése alatt álló konzorcium javára kezelik, mely az ingatlanokat tudvalevőleg megveitve a Déli vasut-társaságtól. A Nemzetközi hálókocsitársulat rt.-ot már kielégítette a konzorcium, a Déli vasut pedig eddig 2 millió koronát kapott a vételárból, míg a hátralévő 5,5 millió K dec. 31-én lesz esedékessé. A rézvénnytársaság a concesszió megadása után 8 millió K alapkével fog megalakulni, ezenelül ugyanekkora kölcsönt vesz fel, mely tranzakciónál a bécsi Verkehrsbank és a bécsi Mercur váltóüzlet rt. fogja támogatni.

— **Árlejtés kriptaépítésre.** A városi tanács a cosalai temetőben hat új földfeletti kripta építését határozta el s az építési és a kőfaragói munkálatok biztosítására nyilvános árlejtést irt ki. Ma délben járt le az ajánlat beadási határideje, mely alkalommal öt ajánlat érkezett a tanácshoz. Desepi Róbert városi tanácsos bontotta fel az ajánlatokat, melyek szerint Albertini Jakab és társa az építésnél hat, a kőfaragói munkálatoknál két, Rubinich

mérnök az előbbinél 4.5, az utóbbinál 2.15, Rusich Péter és Superina József csak az építésnél 8.20, Hering Artur csak az építkezésnél 9.29, Rizzi Péter és Rusich Róbert pedig mindkettőnél 6.5 százalék engedményt hajlanak adni a költségeloirányzat által megállapított összegből. Az ajánlatok felett a rappresentanza fog dönteni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ma hajnalban nagy izgalmat okozott az Európa-szállodában egy öngyilkossági kísérlet, mely a szerb trónörökös lakosztálya közelében történt. Obermüller Rudolf szállodás, a Bezen mellett levő griebi „Hotel Ausztria“ tulajdonosa ma, idegbaja s kínzó álmatlansága miatt revolvert szegzett a fejének. Az életunt az öngyilkossági kísérletet a szálloda hármasszobájának ágyán fekvé követte el oly módon, hogy hét milliméteres buldog revolverével föbelőtte magát. A golyó azonban szerencsére célt tévesztett, mert a lövedék a jobb fül felett a bőr alá hatolva nem ütötte át a koponyacsontot, hanem félrecsuszva a fejbőr alatt a fej baloldalára ment s ott közvetlenül a bal fül mellett jött ki. Obermüller kevéssel az öngyilkossági kísérlet után a folyosóra ment, ahol izgatottan fel és alá járt. Izgatott magaviselete feltűnt a tizenötös számú szoba előtt örködő detektívnek, aki igazolásra szállította fel őt. A szállodás ekkor szaggatott szavakkal elmondotta, hogy mi történt, mire a detektív gyalog a mentőállomásra kísérte Obermüllert, ahol sérüléseit bekötötték. A mentőktől aztán az idegbajos embert bérkocsin a kórházba szállították, ahol gyógykezelés alá helyezték. Az orvosok megállapították, hogy sérülése nem súlyos. Időközben megjelent a helyszínén a rendőrség is, a történetről jegyzőkönyvet vett fel s az életunt mintegy százötven korona készpénzét és ingóságait Roszbachernek, az „Európa“ szálloda tulajdonosának adta át, aki Obermüllernek távoli rokona. A szerencsés kimenetelű öngyilkosságról táviratilag értesítették Obermüller hozzátartozóit.

— **Menetrendváltás a tengeri kirándulásokban.** A Magyar-Horvát tengerhajózási társaság tudomásul adja, hogy vasárnapról f. hó 4-étől kezdődőleg a kiránduló hajók visszajövetkor való indulásai következőleg lettek megállapítva:

a) Buccariból Fiuméba az indulás este 6 órakor lesz, Portorét 6.15 kor érintve. Vissza menet Fiuméből Buccariba indulás este 7.30 órakor.

b) a Fiume-Cirkvenica-Noví között közlekedő termeszözs Noviból este 6-kor és Cirkvenicából 6.40-kor fog elindulni Fiuméba; c) Az Ikába és Lovranába, Moschenizzebe való kirándulásban a visszaindulás Moschenizzéből este 6-kor lesz, Lovranát 6.30-kor, Ikát 7-kor és Abbáziát 7.20 kor érintve.

— **Uszóverseny Abbáziában.** Vasárnap f. hó 4-én Abbáziában az Angiolina fürdőben nemzetközi uszóverseny lesz, amelyre a legkötőbb bajnokok jelentkeztek. Este a Hotel Stephanie-ban nagyszabású bankett is lesz. Ezen alkalomból kifolyólag a Magyar-Horvát tengerhajózási társaság este 2 hajót fog Abbáziából Fiuméba indítani és pedig az elsőt este 10.30 és a másodikat 11.30 órakor.

— **Uj szappan- és zsiradékgyár Szerajevóban.** Dolacon, Szerajevó külvárosában eddig Seferdzi testvérek cég alatt fennállott gyertya és szappangyárt egy helyi érdekeltiségből alakult konzorcium megvette és ötszáz ezer korona teljesen befizetett alaptőkével részvénytársasággá alakította át. A régi gyár csak moszappant és kristálysódát gyártott, valamint szilvapálinkát főzött, az új részvénytársaság ezen felül még toalettszappant, illatszereket, gyertyát, viaszárut, főző és ipari célokra használt zsiradékot is fog gyártani s ehhez képest a régi gyárat megnagyobbította és modern gépekkel szerelte fel.

— **A Spodiumgyár rekonstruálása és a börze.** Már megirtuk, hogy a Wiener Bankverein átvette az Első Pesti Spodium és

!! Használt és !! uj iskola könyvek

:: kaphatók előírás szerint ::

A. ZANUTEL

könyvkereskedésében

Via Adamich.

Telefon sz. 197.

Árjegyzék ingyen. Használt könyvek jutányos áron.

Az 1910 évi nyári idényre a következő árucikkeket ajánljnk alkalmi áron:

Női bluzok, tiszta selyemből	7.-	Kor. drbja
Női bluzok csipkeszövetből	5.-	„ „
Női ingek kézi himzéssel	2.50	„ „
Női diszkötények	-58	„ „
Női à jour harisnyák párja	1.-	„ „
Jupon tiszta selyemtaftból	10.-	„ „
Női fürdőruhák	6.-	„ „
Férfi utazó-ingek	2.60	„ „
Férfi nyakkendők selyemből	-75	„ „
Rövid kötött férfi harisnyák tucatja	5.-	„ „
Férfi uszóruhák	2.50	„ „
Frottir fürdőköpony	6.80	„ „

Ezenkívül óriási raktár mosó- és gyapjuszövetekben férfi- és női kosztümök részére, selyemszövetekben, vásznakban, himzésekekben :: és női konfekcióban. ::

M. WEISS

= ÁRUHÁZA =

FIUME • TRIESTE

CORSO II.

CORSO 9.

A szabott árak az egyes darabokon :: fel vannak tüntetve. ::

Enygyár Részvénytársaság bankári teendőit s elhatározta, hogy lábra állítja ezt az utóbbi években sok pechcel küzdő vállalatot. Azt is megírtuk, hogy a pénzügyi tranzakciókon kívül a gyár vezetését is jobb kezekbe fogja helyezni. A tőzsde úgy látszik bizommal van a vállalat jövője iránt, erre vall legalább az, hogy a Spodium-részvények ma 10 koronával emelkedtek egész 177 koronáig.

— A villamosvasut meg hosszabbítása.

A városi tanács a rappresentanza felhatalmazása alapján, mint jelentettük, ötvenezer korona költséggel meghosszabbította a villamos vasut sinpárját Berguditól az osztrák határig. Az új vonalrész műtanrendőri bejárást ma délelőtt tartották meg, mely alkalommal egy vegyes bizottság megvizsgálta a meghosszabbítási munkálatokat. A bizottság elnöke Rohrman István, a vasuti és hajózási főfelügyelőséghez beosztott máv. mérnök volt, tagjai pedig a postakincstár nevében Schiffler Ottmár posta és táviró mérnök és Stolzenberg Lajos építészeti vezető, a kormányzóság részéről Nádory István mérnök, a tengerészeti hatóság képviselője s a városi tanács részéről Desepi Róbert tanácsos, Bescocca és Padoani Jenő mérnökök, Giordano, a városi közművek igazgatója s Meichsner titkár, továbbá a rendőrség részéről Dorcich József rendőrkapitány-helyettes voltak. A bizottság külön kocsiiban végigjárta az új vonalat s minthogy az építkezés ellen semmiféle kifogás sem merült fel, megadta az üzembehelyezési engedélyt. Megállapították, hogy az új vonalrészben egy feltételes megállóhely s a végállomás lesz, a villamos kocsik pedig a szokásos maximális tizennyolc kilométeres sebességgel közlekedhetnek rajta. Az új vonalat holnap nyitják meg a forgalom részére, a villamos jegyek árai azonban a vonalhosszabbítás folytán változást nem szenvednek. Itt említjük meg, hogy az abbaziai villamos vasut társaság hónapokkal ezelőtti beadványt intézett a városi tanácshoz a Volosca-oroszhatár közti vonal kiépítésére vonatkozólag, az ajánlat azonban nem volt elfogadható s így a fiume—abbaziai villamosvasut ügye egyelőre lekerült a napi-rendről.

— **A szerb trónörökös elutazott!** Sándor szerb trónörökös ma reggel a rendes bécsi gyorsvonattal Bécsbe utdzott.

— **Ujraoltás.** A rendőrség, mint egészségügyi hatóság ezután is közli, hogy a nyilvános oltást és újra oltást a város területén szeptember 19—24. Plasseben szeptember 26—28. Cosalan szeptember 29. és Drenován szeptember 30-án tartják meg délután négy órától hat óráig. Az oltást a városban a Via Edmondo de Amicisen levő városi fiu iskolában fogják végezni. Azokat, akik az oltási kötelezettségnek eleget nem tesznek, hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel vagy megfelelő elzárással fogják sújani.

— **Igazi magyar otthon** Abbáziában Reinprecht Rezső Vikoria-szállodája és penziója, ahol az Abbaziat felkereső fürdővendég mindent megtalál, ami kényelmét és üdülését elősegíti. Kitűnő magyar konyha, rendkívül tiszta szobák és olcsó árak.

— **Kirándulások a tengeren.** Szeptember 4-én, — kedvező idő esetén, — az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába és Noviba a „Szamos“ termes gőzössel délután 2.30 órakor,

visszajövet indulás Noviból d. u. 6 és Cirkvenicából d. u. 6.40-kor. Menetár oda- és vissza 1.50; a jegyek d. e. 8.45-kor, és 10-nemkülönb a d. u. 1-kor induló hajókra is válthatók, este a termes-gőzössel való visszajövetelre.

Portoré- és Buccariba az „Abbazia“ gőzössel d. u. 2.30 órakor. Menet és esetleg visszajövet Urinj érintésével; jövet indulás Buccariból este 6-kor, Portoréból 6.15-kor. Menetár az oda- és visszautazásra 80 fillér személyenként.

Abbaziába a „Lovrana“ és a „Stefánia“ szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8.30-kor.

Utolsó járat Abbaziából Fiuméba 8-kor este.

A közönség kényelmére a rendes gőzösn kívül este röviddel 7 és 8 óra után is lesznek járatok Abbaziából Fiuméba. Este 10.30-kor és 11.30-kor szintén fog gőzös Abbaziából Fiuméba indulni.

Menetár 1.20 személyenként.

Fiuméből Abbaziába a „Dráva“ és az „Istria“ gőzösekkel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 8.30 és 10.30 órakor, továbbá d. u. 1.30, 2.30, 3.30 (Voloscát érintve) 4.30, 5.30 és 6.30 órakor.

Abbaziából Fiuméba d. e. 9.30, 11.30 órakor d. u. 2.30, 3.30, 4.30, 5.30 (Voloscát érintve) 6.30 és 7.30 órakor. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzösekre érvényes jegyek csakis a gőzhajón kaphatók.

— **Kirándulások Moschenizzebe.** Vasárnap szeptember 4-én a Magyar-Horvát hajózási társaság Moschenizzebe kirándulást rendez.

a „Sava“ gőzössel indulás Fiuméből d. e. 2.30-kor; menet Volosca, Abbazia, Ika és Lovrana érintésével; visszajövet indulás Moschenizzebe d. u. 6-kor Lovranát este 6.30-kor, Ikat 7-kor és Abbaziat 7.20-kor érintve. Menetdíj oda- és vissza Moschenizzebe 1.20 korona, a többi kikötőkbe 80 fillér személyenként. Volosca—Lovranából Moschenizzeig beleértve a visszajövetelt 1 korona személyenként.

Távirat ◀▶ Telefon

A király Budapestre jön.

BÉCS, szept. 3. Beavatott forrásból jelentik, hogy a király szeptember tizedikén Ischből Bécsbe tér vissza, ahonnan október elején több heti tartózkodásra Budapestre utazik Ferenc Ferdinán trónörökös kíséretében.

Nemes Henr. bazárja Fiume v. Fiumara 4. a legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás. Nagy választék mindennemű cipőkben harisnyak szalmakalapok fehérnemű utazási cikkek konyhaeszközök, diszműtárgyakban stb. Gyermekkoszik, játékkártya elárúsítás.

••• „MAXIM“ VARIETÉ •••

Fiume, Lavatoio-utca (Kucich-ház)

Estéenként fővárosi nívón álló előadások.

Fényes műsor!

Kezdeté 9 órakor.

Dinamitmerénylet egy személyvonat ellen.

BUDAPEST, szept. 3. Az az átlós-uti dinamitmerénylet komoly következményeit az akadályozta meg, hogy a merénylet a 16. számú személyvonat ellen volt tervezve. De a személyvonat késett, tehát a 2314. számú tehervonatot indították előbb. A tett színhelyén egy női fejkendőt és kanócdarabot találtak.

Tisztességes magyar kereskedősegédi, raktárnoki vagy hasonló

állást keres.

Cim: a Markovits-féle fűszerkereskedésben Piazza Mercato coperto.

GLOBUS

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.

Bel- és külföldi lapok.

::: Hangjegy- és könyvárúsítás. :::

Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti áron

— Uj tulajdonos: Platzner Arthur. —

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.

A kávéházban estéenként **KOVÁCS JÓZSEF** jőhírnévű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzonnazene.

TULAJDONOS:
ifju **BUDAI KÁROLY**

Jól szabott és kidolgozott finom ruhák

készülnek nálam alantí áron:
Angol szövet saccoöltöny K 50.- — 90.-ig.
„ felöltők „ 52.- — 100.-ig.

— Szövetekből nagy raktár. —

● **GRÜN BENŐ, férfiszabó** ●

FIUME - Piazza dei Capuccini 4 sz. - FIUME

VÉDJEGY

ZSEBEN HORDHATÓ

LEGOCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDE ÉS LEGJOBB LIMONÁDE

— **Poralakban előállított limonádé** —

Egy adag 6 fillér. Touristadoboz 12 adaggal, zsebben kényelmesen hordható alakban 80 fillér.

— **Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlat kon kitűnő szolgálatot tesz.** —

Bármely vízben oldva kitűnő limonádét ad:
:: Készíti: :: **KERTÉSZ ERNŐ** Gyógyszerész
kristály limonádé gyára Szabadkán. Kapható mindenütt

Minisztertanács.

BUDAPEST, szept. 3. Félhivatalosan jelentik, hogy a magyar kormány szeptember huszadikán tartja meg az országgyűlés egybegyűlése előtt az első minisztertanácsot, mely alkalommal a király fogadtatásának részleteit állapítják meg. Ugyanakkor döntenek a függőben levő állások ügyében is.

Sikkasztó szakszervezeti pénztáros

LOSONC, szept. 3. Kubor Ferenc a vas munkások szakszervezetének pénztárnoka háromszáznolcvan korona elsikkasztása után megszökött.

Halálos kardpárbaj.

GRÁC, szept. 3. Tegnap délután halálos kardpárbaj történt Haber János banktisztviselő és Lang Károly gépgyáros között. A felek rendkívül hevesen csaptak össze, miközben Lang kardja Haber mellébe hatolt. Haber azonnal meghalt.

Agyonsújtotta a villám.

TRENCSEN, szept. 3. Tegnap délután szakadatlan villámias és mennydörgés között óriási vihar vonult át a vidék felett. A villám belecsapott egy az országuton haladó autombilba is, melyben Horvát Géza festő ült. A villám a festőt agyonsújtotta. Az automobil összeroncolt.

A b csi polgármester bünpere.

BÉCS, szept. 3. Mára volt kitérve annak a pernek a tárgyalása, melyet egy nő indított Neumayer dr. bécsi polgármester ellen egy 2400 koronás gyűrű és 600 korona értékű egyéb ékszer visszatartása miatt. A pört beosztintették, mert a felek közt egyezség jött létre.

Az olaszországi kolera.

RÓMA, szept. 2. A legutolsó huszonnégy órában a következő koleraesetekről érkezett hír:

A barii tartományban: Traniban három új megbetegedés és három halálos, melyek közül egy a régebbiek közül való; Barlettán két új megbetegedés és két halálos, ezek közül egy a régebbiekből. Andrián egy új megbetegedés és egy elhalálos. Molfettán három új megbetegedés, Canosán egy gyanus megbetegedés és egy halálos a régebbiekből.

Ruvón, Bitonton, Bisceglien és Spizzanolán, valamint a tartomány egyéb részein nem történtek újabb kolera megbetegedések és halálosok.

A foggiai tartományban: Margherita di Savoian öt új megbetegedés történt és egy elhalálos. Trinitapolin két új megbetegedés történt és két halálos, ezek közül egy a régebbi esetekből. San-Ferdinando di Puglián két új megbetegedés, egy gyanus megbetegedés és egy halálos történt.

Hirtelen halálos esetek Budapesten.

BUDAPEST, szept. 3. Ma délelőtt két hirtelen halálos eset történt. A váci utcában özszeesett és meghalt Varga Pál gyári munkás, akiről azt hitték, koleras. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál oka szívszélhűdés volt.

A Fehérvári uton pedig egy fiatal drótos holttestére bukkantak, aki szintén szívszélhűdés áldozata.

Kolera Győrben.

GYŐR, szept. 3. Pálmai József gyümölcsárús ma a kórházban kolera gyanus tünetek között meghalt. Az orvosok a bakteriológiai vizsgálat alapján megállapították, hogy a halálos oka ázsiai kolera volt. Azonnal gondoskodtak a legszigorúbb óvintézkedések fogadásáról. A kolera halálesetről távirati jelen-

tést tettek a belügyminiszteriumnak.

Porosz katonai léghajó.

ADONY, szept. 3. Tegnap egy porosz katonai léghajó érkezett a község határába. A léghajóban két katonatiszt ült, akik Potsdamból jöttek. Miután a léghajó szerencsésen leszállt, a léghajót összecsomagolták s a városi állomásra szállították. A katonatisztok vasuton utaztak hazafelé.

A török-görög viszály.

PÁRIS, szept. 3. A „Matin“ jelenti Athénből: A török-kormány elhatározta, hogy Görögországhoz utimátomot intéz, mely Görögországot a diplomáciai viszony megszakításával fogja megfenyegetni arra az esetre, ha Venizellos vagy más krétai részt vesz a görög nemzetgyűlésen. A görög külügyminiszter még nem kapott hivatalos értesítést, de elismeri, hogy a helyzet komoly.

KONSTANTINÁPOLY, szept. 3. Olaszország és Oroszország válasza a porta legutolsó jegyzékére már ideérkezett és elutasítólag szól. A kormány a három rumélia zászlóalj tartalékosait behívta.

A spandau kolerafészek.

BERLIN, szept. 3. Tegnap egy kotrómeszt kolera gyanus tünetek közt vittek be a kórházba. A spandau egészségügyi hatóság fázódásainak tegnap sikerült a kolera vélt fészket fölfedezni. A kolera-bizottság kiment a spandau császári löszergárba, ahol mindenekelőtt azok a ládák kellettek gyanut, amelyekben lösz- és tölténytaszkák vannak becsomagolva. A ládák legnagyobb részét piszok és penészréteg borítja és bebizonyult, hogy ezek a ládák az orosz határt érintették. Az orvosok azt hiszik, hogy a ládákban levő penészben kolera bacilusok vannak. A ládákat azonnal lefoglalták és a gyanus piszokból próbákat küldtek megvizsgálás végett a bakteriológiai intézetbe. A bizottság megállapította, hogy Sarnov ezek körül a ládák körül foglalatokodott.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET

ALAPITATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA

TELEFON 180. — VIALE FRANCESCO DEÁK 38. — TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányú zongorákat és pianókat előnyös fizetés mellett. ZONGORABERLET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS.

A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselősege.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2. II. em.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfűtölések elvállaltnak. Fésűlések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

:: Telefon 11-89. ::

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett. !!

Kitűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.

VENIER szálló és étterem VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márk Tér mellett

Nagy éttermek. Jzletes, francia és német konyha. Lakosztályok és szobák villanyvilágítással fűtéssel és fürdővel személyenkint 2 lírával feljebb. Telefon 1520

Tulajd. Venier Marcc.

Host G. M. drogériája Fiume

Via Molino 3. Braida.

Droguista, orvosi és sebészeti cikkek, olajfestékek és poralaku festékek, ecsetek, kefék, szivacsok, fénymáz, tea, rum, cognac stb. nagy raktára. Nagy választék illatszerekben, szappanok, tűzijátékszerek és képrámákban. BORERO CIPÓCRÉM Parkett fénymáz!

Americana

kémiai ruhatisztító intézet amerikai minta szerint.

Értesítem n. é. közönséget arról, hogy amerikai utamról hazatérve, a via Governo 5. szám alatt egy amerikai rendszerű, teljesen modern gépekkel felszerelt kémiai ruhatisztító intézet nyitottam.

Számos megbízást kér

M. Löwinger

PENZIÓ VILLA PUNTA LUSSINGRANDE**JADRAN SZÁLLODA BUCCARI.**

Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

MAGYAR KONYHA
MAGYARBOROK - KITŰNŐ SÉR

Homolka Károly tulajdonos.

Lazić Dušan vésnök

Fiume, Deák Korzó 30. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, u. m. fehérnemű monogramozáshoz szükséges be-tűmetszést ezüst acél és réztáblácskák metszését, irógép tisztogatást és javítást. Levelezőlap hívásra házhoz jövök

Uri és női cipész KOLLER FERENC

Fiume, Deák korzó 20 sz.

az állomással szemben. Specialista amerikai és francia cipőkben. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Hungária Penzió :: Lussingrande ::

Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

ZOUBEK B.

FÉNYKÉPÉSZ

- FIUME - a susáki hid mellett.

Készít mindennemű fényképeket és fénykép-levelezőlapokat a legolcsóbb áron és kifogástalan kivitelben.

Magyar borbély és fodrász

Fiume Via Germania 46. sz. a pénzügyőri kaszárnya fölött.

Teljesen újjáalakítva és a legnagyobb kényelemmel berendezve. Pontos, tiszta kiszolgálás.

Tulajdonos: BELLAI JÁNOS.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** a Lido hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terras. Német és magyar konyha.

Müncheneri és pilzeneri sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

Tekintettel azon körülményre, hogy a lisztárak az utóbbi időben tetemesen csökkentek elhatároztuk, hogy t. vevőinket szintén részesíteni fogjuk ezen árelőnyben és a kenyérrakat a következőképpen állapítottuk meg

fehér kenyér nullás lisztből	34 fillér	-	17 krajczár
házi	32	"	16
rozsa	30	"	15

és kérjük a t. közönség szives pártfogását

Első fumei kenyérgyár.

Tulajdonosok

Róth és Markovics

Fióközet:

Via Gisella 3. szám.

Markovics S.-nál Via del Mercato coperto 3. sz.

STOICOVICH E.

: „APOLLÓ” vendéglője :

FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz.

(a pályaudvarral szemben).

Elsőrendű magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Kizárólag magyar konyha.

Havi előfizetések elfogad-
tatnak.

Magyar gazda. . . . .

. . . . . Magyar kiszolgálás

Ujonnán épül!

BONVECCHIATI

:: szálloda és vendéglő ::

VELENCE

A Szt. Márk-tér közelében.

Villamos világítás. - Központi fűtés. - Elismert jó konyha.

Penzió borral naponként 10 lira.
Szobák 2.50-től 3.50 liráig.

Puntigami sör kimérése. :: :: Tiszta, froom ház

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegtárgyak óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

STANFLIN ANTAL butorraktára

FIUME - Via Municipio 311 - FIUME

Óriási választék modern luxusbutorban, vas- és rézbutorban, igen jutányos áron.

• • Saját kárpitósműhely. • •

• • Telefon 866. • • Telefon 866. • •

Hôtel SPLENDIDE - Lido-Velence

Elegáns hűvös szobák tengeri kilátással.

Motorcsónak az állomáshoz és vissza. Családokk. hosszabb tartózkodásnál külön megállapodás személynként napi 12 lirától felfelé.

TULAJDONOS: TÉPÉRINO HUBER A. és E.

Gyermekcipők- és kötények iskolai célokra, valamint női- és férfi-fehérneműk, cipők és egyéb férfi és női divatkülönlegességek olcsó áron kaphatók

REIS J. üzletében Fiume, Via delle Pile 4. sz.
a „Grande” kávéházzal szemben.

BRAIDA O.-féle

gőzfestészeti és száraz kémiai tisztítási intézet

MEGNYITÁSI JELENTÉSE.

Gyűjtőhely: VIA CIOTTA 1 sz. Távbeszélő 331. sz.
Telep: Via Molini 1. sz. (Casa Rusich). Távbeszélő 332. sz.

Átvétetnek férfi, női és gyermekruhák, valamint mindennemű szövetek festését céljából. Festetnek továbbá mindennemű bőrök, mint medve, nyul, kecske stb.

Vizhatlan gummi-szövet kabátok. Különlegesség bécsi minta szerinti száraz kémiai tisztításban.

Tisztítás céljából átvétetnek férfi, női és gyermek ruhák, valamint minden fajta blousok, csipkék, napernyők, himzések, szőnyegek stb., továbbá katonai egyenruhák. A száraz tisztítás ezen ut módjával teljesen ki van zárva, hogy a szövet legkisebb része is nedvessé váljék. A festő- és tisztítási intézetnek átadott minden egyes darab a legnagyobb pontossággal és szakavatottsággal kezeltetik és ezen darabokért jótállók. A szükséges hiányok kijavítására szabó áll rendelkezésre. A t. közönség kényelmére telefon-hívásra a ruhákat a háztól elhozatom.

Azon kellemes reményben, hogy a t. közönség meg fog tisztelni b. rendeléseivel, vagyok kiváló tisztelettel •• BRAIDA O. ••

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

„MERCUR”

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászati terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel

CHILKO JÓZSEF

a „MERCUR” könyvnyomda tulajdonosa.

TELEFON 932

KÉSZ RUHA ÜZLET!

„ALLA CONVENIENZA”

Fiume Via Riva 6.

Óriási raktár kész férfi-,
fiu- és gyermek-ruhák-
ban.

Uri fehérnemű, ingek,
gallérok, kézelők, nyak-
kendők, esernyők stb.

Igen mérsékelt árak!

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774

Kellékek raktára és alkatrészek
kicserélése.

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE ME-
CHANIKAI MŰHELY.

Auto-Garage és bérletek.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

os. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-u. 37
megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és
ezáltal a módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével —
közvetlenül felkereshesse

JUNG FARKAS, Fiume, Corso 24. sz. III. em.

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek
függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárúk, szőrmék stb. vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és 'ehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szíves jóindulatába
és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnyák
fejelések jutányos árban végeztetnek
Minél több szíves megbízást kér

Czimmermann Györgyné.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar
borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság
találkozó helye. Elegáns vendégszobák
tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

LIBERMANN IZSÓ

Telef. 11-49

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszertárak, az összes ásványvizetek,
toilettecikkek és szépítőszerek stb. stb.

Rosenfeld Márk asztalos mester

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát,
ugyszintén javítások is pontosan és lelki
ismeretesen végez etnek el. Régi bútorokat,
ajtókat és kapukat szabadalmazott mód-
szerrel teljesen újjáalakít.

Meghívásra azonnal hához jön! - Mérsékelt árak!

THERAPIA-PAVILLON KÁVÉHÁZ CIRKVENICA

LEGSZEBB HELYÉN A THERAPIA-
FÜRDŐ MELLETT, ÁRNYAS PARK
KÖZEPÉN.

KIFOGÁSTALAN FRISSTÖK ÉS KÁVEHAZ
ITALOK.

Naponta cigányzene. : : : Naponta cigányzene.

SIMA KÁROLY

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal diszfestészeti, szoba-
festő és cimfestő munkálatokat,
zalamint bútor- és bádofénye-
vést. Mérsékelt árak. Pontos
kiszolgálás.

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázó

A fiumei és környékbeli magyarság
figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal
minden e szakba munkát — új
épületek teljes festését is — olcsón
és kifogástalanul.

Cim: Via Caserma 5. sz., I. em.

A n. é. fiumei közönség szíves tudomá-
sára hozom, hogy a Via Germania 2. szám
alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok
törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal to-
vábbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul
kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
kávéház tulajdonos.

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyit.

Nagy készlet mindennemű
szalón- és egyszerű butor-
ban. Rézbutor. Kárpitos-
műhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

BOGOJEVIĆ D.

Via Caserma 4 FIUME Via Caserma 4

Ajánlja magát minden cipész-
munka szállítására. - Pontos
kiszolgálás.
Kifogástalan munka. Jutányos
árak.

A legmagasabb árban veszek

uróságoktól levett ruhákat

BROTT LAJOS

VEGYTISZTÍTÓ

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép
kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta
magyar és külföldi borok. - Kőbányai Pol-
gári Sör. Olcsó árak!

"OLLA"
bebizonyítha-
tólag a legjobb
higiénikus
Gummi kü-
lönleges
ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTA-
GYŰJTEMENY TUCATJA
K. 5.-

"Olla"-t több mint 2000
orvos mint a legmegbíz-
hatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam,
Catti, Mizzan és Budak-féle
gyógyszertárakban, továbbá P.lli
Pavacic, Benco Ernő és Papp
Rudolf drogériájában. Erd. árjegy-
zék ingyen az "OLLA" Gummi-
ponttól Wien II/297 Praterstr. 57.

SZABÓ VIKTORIA MOSODÁJÁ

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.
Mindenféle női piperék, férfi-ing,
gallér, kézelő stb. a legpontosabban
: elkészítve hához szállítanak. ::

Mosóda és vasaló intézet

Fiume, Via del Ponte I.

(volt Waldmann féle).

Különlegesség: Gallérok és kézelők a kedvelt
budapesti fényvel. Pontos és gyors kiszolgálás.

Jutányos árak. Külön vegytisztító osztály.

Szíves támogatást kér ROLICH FERENC
mosóda tulajdonos.

Hirdetmény.

K. 200,000 óvadék lefizetett a kereskedelmi törvény 462. §-a értel-
mében a m. kir. adóhivatalnál 573/910 tétel alatt 1910. ján. 20-án kel-
74411 szám alapján.

Felhívás

a temesvári segélyszövetkezetbe való beiratkozásra ugymint: a halál
esetére való segélyezési osztályba, hozomány osztályba, özvegyek
gyermek osztályába és a segélyt és hozományt biztosító osztá-
lyokba.

I. Az elhalálozás esetére biztosító osztályba beiratkozhatnak
mindazok, kik már betöltötték 15-ik életévüket de a 60-at még nem
érték el.

II. A hozomány osztályba 2000-től 20,000-ig terjedő össze-
gekre beiratkozhatnak születésüktől fogva mindazon leányok, kik
18-ik életévüket még nem töltötték be.

III. A gyermek biztosító osztályba be lehet iratkozni 2000-
től 20,000-ig terjedő összegekre, mely összegek a 24-ik életév betöl-
tése után fizetettnek ki.

IV. Az özvegyek osztályába beiratkozhatnak özvegyek és
előrehaladott életkoru hajadonok, olyan összegekre, amilyen képesek
fizetni. Ezeknek a támogatás három éves tagság után folyósítatik.

Az elhalálozás esetére biztosító osztály minden tagja, a
jogok megszerzése után a szövetkezetnél pusztán saját aláírására
minden jótállás nélkül is nyerhet.

Mint hogy ez az egyesületi nyelven szövetkezet az egész Osz-
trák-Magyar monarchiában, amely a kereskedelmi törvény 462. §-a
értelmében 200,000 korona óvadékokat tett le s így teljes biztosítéko-
nyújt, a szövetkezet felhívja a bármilyen rangu és vallású személye-
ket, hogy a szövetkezet fentemlített valamelyik osztályába beiratko-
zanak.

Alapszabályok, kötvények és levelezés minden nyelven.

A beiratkozásokra felvilágosításokat ad Marianovich György
irodája, amely a főképviseletet bírja Fiume, Lika-krbava megye, a
magyar-horvát teugerpárt, Dalmácia, Hercegovina, Istria és Ausztria
közélebb fekvő tartományai számára.

Az összes itt felsorolt helyekre fix fizetéssel és jó jutalékkal
képviselők kerestetnek. Ajánlatok és levelek Marjanovich Györgyöz
intézendők; Távirati cím: Marjanovich, Fiume, Via Governo 6.

A fent felsoroltak alapján a temesvári segély szövetkezet fő-
képviselete felhívja mindazon személyeket, akik az eddig fenállott
Balkán, Hercules és az északi segélyszövetkezet tagjai voltak s akik
hatvanadik életévüket még nem töltötték be s a halálozási osztályba
vagy a hozomány osztályba voltak beiratkozva, ugyszintén azokat,
akik újabban szándékoznak beiratkozni, avagy gyermekeiket akar-
ják beiratolni, hogy forduljanak a fentemlített főképviselethez, ahol
mindennemű felvilágosítást nyerhetnek.

Minél számosabb jelentkezést kér:

A segélyszövetkezet általános főképviselete:

Marjainovich György, Via Governo 6.

Telefon 11-35.

Zongora-terem és kölcsön-intézet

ŠALAT K. - FIUME

CORSO 12, I. em. - Telefono 819

Legnagyobb választék Fiumében zongorákban,
pianinokba stb. a legelső gyárakból.

≡ Kényelmes részletfizetés. ≡

Tíz éli jótállás. Régi zongorák vétele és becséréle
es. Brévetbe csakis kitűnő, új hangszerek adatnak.

≡ Javítás és hangolás ≡